

POSTANOWIENIE

18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 18 grudnia 2024 r. w Warszawie
zażalenia R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i S.P.

na wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 28 grudnia 2022 r., VI ACa 876/20,

w sprawie z powództwa R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i S.P.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej Y. w W.

o uchylenie, ewentualnie ustalenie nieistnienia, ewentualnie ustalenie

nieważności uchwał,

**oddala zażalenie i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 28 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 2 września 2020 r. w części i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Sąd drugiej instancji wskazał, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, albowiem rozpoznał sprawę na niewłaściwej podstawie prawnej, a jednocześnie nie zostały wyjaśnione i ocenione okoliczności stanowiące

podstawę żądania powodów, w zakresie niezbędnym przy uwzględnieniu prawidłowej podstawy powództwa.

3. Zażalenie na powyższy wyrok wnieśli powodowie, zaskarżając go w zakresie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Powołując się na zarzut naruszenia art. 386 § 1 i 4 k.p.c., skarżący wnieśli m.in. o uchylenie postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi, który wydał orzeczenie, do ponownego rozpoznania apelacji pozwanych z zasądzeniem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Zażalenie unormowane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest szczególnym rodzajem środka zaskarżenia, albowiem nie służy ocenie prawidłowości czynności sądu odwoławczego podjętych w celu wydania rozstrzygnięcia co do istoty sprawy ani także zaprezentowanego przez ten sąd poglądu na temat wykładni prawa materialnego mającego zastosowanie w sprawie. Kontrola dokonywana przez Sąd Najwyższy w tych granicach nie zmierza ani do oceny zasadności wniosku w postępowaniu nieprocesowym, ani także apelacji i nie polega na merytorycznym badaniu stanowiska sądu drugiej instancji, co do przepisów prawa materialnego mających zastosowanie w sprawie. Zażalenie na orzeczenie kasatoryjne tego sądu ma służyć jedynie poddaniu kontroli, czy zostało ono prawidłowo wydane. Sąd Najwyższy ocenia, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy okoliczności są tymi, które w świetle art. 386 § 2 i 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. usprawiedliwiają wydanie orzeczenia kasatoryjnego, a nie reformatoryjnego, i – w zależności od wyniku – albo oddala zażalenie, albo uchyla zaskarżone postanowienie.

5. Należy podkreślić, że środek odwoławczy unormowany w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. pozostaje zażaleniem, a przy jego rozpoznawaniu Sąd Najwyższy nie bada istoty sprawy, a mianowicie tego, co w świetle zgłoszonego żądania i jego podstawy faktycznej stanowiło przedmiot postępowania. Przewidziane bowiem w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie jest skierowane przeciwko uchyleniu przez sąd drugiej instancji orzeczenia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

6. Uchylenie orzeczenia przez sąd odwoławczy połączone z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji może nastąpić wyłącznie w razie nierozpoznania istoty sprawy przez ten sąd albo gdy wydanie orzeczenia wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c), ewentualnie zachodzi nieważność postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.).

7. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano wielokrotnie, że nierozpoznanie istoty sprawy, w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., jest wadliwością rozstrzygnięcia polegającą na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź zaniechaniu zbadania przez ten sąd materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów stron z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca żądanie (zob. np. postanowienia SN: z 17 kwietnia 2024 r., III CZ 25/24; z 12 lutego 2024 r., III CZ 131/23, i 21 grudnia 2023 r., III CZ 197/23). Rozpoznanie istoty sprawy wymaga zawsze prawidłowego zidentyfikowania jej przedmiotu; bez tego zabiegu nie jest możliwe dokonanie oceny żądania pozwu bądź wniosku w płaszczyźnie prawa materialnego.

8. Analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia prowadzi do wniosku, że Sąd Apelacyjny prawidłowo zinterpretował przesłanki orzeczenia kasatoryjnego ujęte w art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Apelacyjny stwierdził, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, albowiem nie uwzględnił obowiązującego stanu prawnego w zakresie wykonywania prawa głosu przez współwłaścicieli lokali. Sąd Okręgowy ustalił bowiem nieistnienie uchwał pozwanej wspólnoty mieszkaniowej z powodu braku wymaganej liczby głosów, przyjmując że głosy współwłaścicieli lokali zostały oddane nieskutecznie. Nie uwzględnił przy tym stanu prawnego wynikającego z wprowadzenia do ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U. z 2021 r. poz. 1048), nowelą z dnia 12 czerwca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1168), przepisu art. 1a, zgodnie z którym „ilekroć w ustawie jest mowa o właścicielu lokalu, należy przez to rozumieć także współwłaściciela lokalu w częściach ułamkowych”, która to zmiana wpływa na reżim wykonywania prawa głosu przez współwłaścicieli lokali w częściach ułamkowych (współwłaścicielom lokalu przysługuje samodzielne prawo głosowania nad uchwałami wspólnoty mieszkaniowej).

9. Trafnie w związku z tym przyjmuje Sąd Apelacyjny, iż sąd pierwszej instancji dokonując oceny istnienia zaskarżonych uchwał, winien ponownie dokonać stosownych obliczeń głosów biorąc pod uwagę stan prawny istniejący w czasie wydania uchwał pozwanej wspólnoty i w zależności od skutków tych ustaleń rozpoznać roszczenie ewentualne powodów.

10. W tej sytuacji odnoszenie się do pozostałych zarzutów zażalenia jest już zbędne.

11. Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy oddalił zażalenie i pozostawił rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie.

(G.N.-J.)

[a.ł]